

Boj s bakterií legionela je nyní efektivnější. Ombudsman prosadil změnu postupu hygienických stanic

14.11.2025 - | Kancelář veřejného ochránce práv

Slabinu hygienických stanic v boji s legionelou odhalil ombudsman, když šetřil opakovaný výskyt této bakterie v jednom vysokoškolském zařízení. Zjistil, že neexistují účinné nástroje na další systematické sledování rizikového objektu. Inicioval proto změnu postupu, díky kterému se nyní místa s nadlimitní mírou legionel dostanou pod větší kontrolu hygieniků.

Zvýšeným výskytem bakterie legionela na vysokoškolských kolejích a postupem Krajské hygienické stanice Liberec se před časem zabýval ombudsman Stanislav Křeček. Přes počáteční obtíže se v tomto případě hygienikům podařilo nastavit vhodná opatření, jak legionelu monitorovat. Z šetření však vyplynulo, že šlo o systémový problém. *„Hygienické stanice neměly stanovené jasné kroky, které by měly následovat, pokud během kontroly zjistily nadlimitní přítomnost legionel ve vodovodních rozvodech. Chyběl jim nástroj, jak situaci v daném zařízení dále účinně sledovat. Ukázalo se však, že zkušenosti liberecké hygienické stanice by mohly inspirovat i další problémová místa,“* vysvětlil Stanislav Křeček.

Se svým zjištěním se ombudsman obrátil se na hlavní hygieničku Barboru Mackovou a apeloval na změnu. Tu se mu skutečně podařilo prosadit. Dobrá praxe, se kterou přišla liberecká hygienická stanice, se stala základem úpravy metodického doporučení. To nově předpokládá, že provozovatel, v jehož zařízení kontrola hygieniků zachytila zvýšenou přítomnost legionely, upraví svůj provozní řád. Především v něm stanoví, jak často bude vyhodnocovat vzorky vody. Výsledky by měl předávat krajským hygienickým stanicím. Ty pak budou schopny lépe vyhodnocovat a řídit případná rizika.

„Postup Krajské hygienické stanice Liberec se ukázal být nejen účinný, ale také přenositelný do dalších obdobných situací. Velmi si vážím spolupráce libereckých hygieniků a zástupců Státního zdravotního ústavu stejně jako Ministerstva zdravotnictví, díky kterým se podařilo vyřešit nedostatky metodiky,“ ocenil zapojení jednotlivých úřadů Stanislav Křeček.

Bakterii legionela můžeme v malém množství nalézt v řekách, jezerech či nádržích. Daří se jí především v teplých vodách či dalších zásobárnách vody. Ideálním prostředím pro množení legionel je teplota vody v rozmezí 20-45 °C.

Vhodným prostředím pro výskyt legionel bývá okolí vodních prvků se vznikem vodního aerosolu, např. vířivek a vodotrysků, sprch, páry nebo sauny a místností vybavených klimatizací (nikoliv domácí klimatizace nebo autoklimatizace) a zvlhčovači vzduchu.

Člověk se nakazí vdechnutím kontaminovaného vodního aerosolu, respektive vodní tříště, která vznikne z teplé vody obsahující legionely. Více vnímaví k rozvoji infekce jsou jedinci s porušenou či oslabenou imunitou, senioři, osoby trpící chronickou plicní chorobou a také kuřáci.

Legionely způsobují 2 formy onemocnění, *Pontiackou horečku* vyznačující se lehkým až bezpříznakovým průběhem a *Legionelovou pneumonií*, kterou charakterizuje těžší průběh nemoci s poškozením plic.

Zdroj a další informace: Krajská hygienická stanice Středočeského kraje

- Metodické doporučení ke kontrole jakosti teplé vody (zvláště s ohledem na riziko přítomnosti legionel)

https://www.ochrance.cz/aktualne/boj_s_bakterii_legionela_je_nyni_efektivnejsi-ombudsman_prosadi_zmenu_postupu_hygienickych_stanic